

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sol Triplex In Eodem Universo

Hermann, Amand

Sultzbaci, 1676

Quinta. An Angeli similiter mysteria gratiæ naturaliter cognoscant, & quæ?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95850](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95850)

Math. 9. ait, mala in cordibus vestris? respondebat non sermone, sed cogitationibus. Audiebat non loquentes, videbat non apparentes. Sancti, inquam, Patres ex cognitione cordis cogitationum, colligebant Christum esse verum Deum, sed haec argumentatio prorsus nihil valeret, si Angeli defecto cognoscerent secreta cordium, ergo: maj. constat ex autoritate Patrum adducta: min. est evidens, quia male concluditur aliquem esse verum Deum, ex eo, quod est commune Deo & Creaturae, sed si defecto cognoscerent Angeli secreta cordium, hoc esset commune Deo & ipsis, ergo.

XIII. Dices cum Durando, Sanctos Patres non deduxisse ex cognitione secretorum cordis praesentium, Christum esse verum Deum, cum nec in Scriptura id pro argumento Divinitatis aliquo modo ponatur, sed ex eo, quod omnia cordis secreta, tam praesentia, quam praeterita & futura cognoscebat. Sed Contra: In praedictis locis, saltem in aliquibus, sermo est de praesentibus cordis secretis. Deinde de illis praesentibus loquuntur Hieronymus & Bernardus &c. Denique, sine fundamento limitantur Scripturae verba dicentia, absolute soli Deo competere hujusmodi cognitionem, ut significent omnia secreta collectivè sumpta, cum illa non solum sint secreta, sed quaelibet etiam in particulari. Tandem videtur, quod nihil debeat dici secretum cordis, nisi, quod actu praesens est, nam, quod fuit, perinde se habet, ac si non esset & quod erit, nondum est.

XIV. Dices cum Hervaeo, Patres non colligere divinitatem ex cognitione secretorum cordis, quoad substantiam, sed tantum ex cognitione eorum omnimodo, quo cognoscibilia sunt, quod bene potest fieri, cum Angeli non cognoscant omni modo, quo sunt cognoscibilia. Sed Contra: Haec glossa omnino falsa videtur & voluntaria, quia nec in verbis Christi fit ulla mentio de cognitione secretorum cordis, quoad omnem modum, quo cognoscibilia sunt, nec Patres in sua argumentatione unquam dixerunt, ideo se colligere, Christum esse Deum, quod cogitationes cordis cognoscat omni modo, quo sunt cognoscibiles, imò nec hoc dicere poterant, quia probabiliter Christus, quia homo, non cognovit secreta cordium omni modo, quo sunt cognoscibilia, quia sic non possunt cognosci, nisi per cognitionem comprehensivam, quam Christus probabiliter non habuit. Et, quamvis sic bene defendantur Scripturae, & Patres & infantiae datae solvantur, attamen

XV. Dico 3. Non est dogma fidei, quod Angeli boni defecto non cognoscant praesentia cordium secretorum, quamvis fidei valde conforme sit, Angelos malos ea non cognoscere.

Probatur Quia ex vulgato Theologorum: Quod expressè non traditur in Scriptura, nec explicitè continetur in Evangelio, nec definitur in Conciliis, nec à Sanctis Patribus ab Ecclesia, quantum ad doctrinam authenticam, docetur, non est dogma fidei, sed nihil horum habetur, quod Angeli non cognoscant secreta cordium, ergo. Deinde, nihil est de fide, F. Amandi Hermann Metaphysica.

quod per aliam Scripturam sine contradictione ad determinationem explicari potest, sed sic possunt explicari Scriptura & Patres, ergo: major patet: Probatur minor: Nam licet dicatur, quod solus Deus habeat immortalitatem, tamen non sequitur, quod Angelus etiam non sit ex natura sua, semel ad extra positus, immortalis, sed quod immortalis non sit eo modo, quo Deus, nempe omni indefectibilitate, & annihilabilitate: ergo à pari sic discurre potest. Quod autem Demones defecto non cognoscant secreta cordium, expressè docet Doctor in 4. dist. 10. q. 8. quodq; fidei sit magis consentaneum, exinde deduco, quia alioquin multa bona impedirent, cum tamen alligati sint, ut nocere non possint, nisi volenti, nec hominibus mala machinari, nisi in quantum permittuntur. Deinde magis conforme videtur ad poenam eorum subtrahere hujusmodi concursum generalem, sicut subtrahit, ne possint se pro libitu localiter movere, nec cessare à consideratione perpetua ignis infernalis.

QUAESTIO V.

An Angeli similiter mysteria gratiae naturaliter cognoscant & quae?

Quaestio haec procedit de omnibus mirabilibus effectibus Omnipotentiae Divinae, quae misericordiarum Pater, pro salute hominum, ex nimia charitate operari dignatus est & usque nunc operatur, qui proinde mysteria gratiae appellantur; suntq; in duplici differentia, alia enim dicuntur *supernaturalia in substantia, alia in modo*; prima sunt ea, quorum entitas est supra vires naturae absolute & omnimode, ita, quod à solo Deo sint producibilia citra ullum debitum, & exigentiam virtutis creatae, imò juxta aliquos dummodo concursus specialis Dei, ad aliquid producendum, sit indebitus & specialis, licet partialiter & effectivè producat à causa creata, propter actus virtutum Theologicarum, de quibus controvertitur, simpliciter autem supernaturalia in substantia sunt Incarnatio, Mysterium Eucharistiae, habitus supernaturales, auxilia specialia, &c. Supernaturale quoad modum est illud, cujus entitas est supra vires naturae non absolute, sed tantum quoad circumstantiam, ex modo, quo hic & nunc fit, ut suscitatio mortui, &c. Ita quod utriusq; differentia constituitur per extrinsecam comparationem ad agens, vel ad subjectum, in quo forma supernaturalis recipitur, non verò differunt intrinsecè, quia habitudo ad agens aliud & aliud, non reddit rem intrinsecè diversam & entitativè distinctam praeter perfectiones divinas, quae intrinsecè sunt in substantia formaliter supernaturales. De mysteriis gratiae, in posteriori acceptione, non est difficultas, bene tamen de supernaturalibus, quoad substantiam. Verum

Notandum adhuc, Quod, quando quaeritur, an Angelus naturaliter cognoscat mysteria gratiae, tunc naturaliter non excludere concursum objecti, & ceterarum causarum

Tette 2 natura-

naturalium ad cognitionem necessariarum, presentiae nempe & approximationis, ac dispositionis, sed naturaliter hic sumitur, prout opponitur ad concursum supernaturalem. Item id cognoscere non sumitur pro quacunque noticia, sed pro noticia intuitiva, quae res videtur, ut praesens est in se, non verò ut absens, vel per species, seu abstractivè, nam sic multa gratiae mysteria, posse etiam nostrum intellectum cognoscere, certum est, à fortiori proinde Angelicum.

III. Notandum ultimò, Quòd, licet

Doctor subtilis in 4. d. 10. q. 8. indefinitè dicat, mysteria gratiae, ex quo sunt posita in actu, angelum posse ea cognoscere, si sibi & viribus suis cum concursu generali relinquatur, attamen non est universaliter locutus, nam quodlib. 14. sub Litt. O. expressè docet, Objectum primum intellectus Angelici, esse praecisè ens limitatum ad se vel ad alterum limitatum, quare excipienda sunt mysteria Sanctissimae Trinitatis, utpote intrinsicè illimitatum, & quacunque alia respectum ad Deum, vel ad liberam voluntatis Divinae dispositionem praeferebant, ut incarnatio verbi, justificatio impii per infusionem formae supernaturalis, cunctaque opera iusti de condigno vitae aeternae meritoria, sic etiam mysteria omnia in actibus Divinae voluntatis & intellectus intrinsicè consistentia, ut mysteria praedestinationis, reprobationis, finalis praescientiae, damnationis & glorificationis creaturae rationalis.

Hinc de Mysterio Sanctissimae Trinitatis praclare Divus Augustinus ait: *Vas fictile* (homo) curiosè querit scire de Mysterio Trinitatis, quòd Angeli in Caelo (viribus propriis, supple) scire non possunt: ita Serm. 189. de Tempore. Et D. Bernardus lib. 5. de Considerat. cap. 8. *Dicamus itaq; tres, sed non in praedictum unitatis. Sacramentum hoc magnum est, & quidem venerandum, non scrutandum. Quomodo pluralitas in unitate & hac unitate, aut ipsa in pluralitate? Scrutari hoc temeritas est, credere pietas est, nosse, vita & vita aeterna est.* Similiter per totum caput quintum tract. ad Hugonem. His itaq; praemis

IV.

Angeli mali habent virtutem integram ad cognoscenda supernaturalia.

Dico I. Angeli mali habent virtutem integram, in suo ordine, ad cognoscenda mysteria fidei & gratiae, extrinsicè tamen, per denegationem Divini concursus, impeditam. Ita Doctor in 4. d. 10. q. 8.

Probatur ex D. Bernardo tract. ad Hug. cap. 5. *Sanè etenim reprobi spiritum, & si destituti sint participatione gratiae spirituali: non tamen vivacitate industriae naturalis; ergò ex se habent quamvis impeditam. Nec hoc impedimentum dicendum esse miraculosum, quia status illorum subtractionem illam exigit ex rectitudine iustitiae vindicativae; tum, ne ipsi impediant salutem hominum, quod facerent, si illa cognoscerent.*

V.

Dices 2. Angeli boni habent virtutem naturalem, cognoscenda mysteria gratiae evidenter, &

defactò illa cognoscunt, ex quo posita sunt in actu, & in quantum rebus creatis substantiam. Ita Scotus communiter.

Probatur primò: Quia totum ens creatum est objectum adequatum proportionatum intellectus Angelici, quantum ad cognitionem, & abstractivam, & intuitivam, sed mysteria gratiae sunt entia creata, ergò continentur inter latitudinem objecti Angelici, ergò in illa Angelus evidenter poterit tendere.

Dices: Totum ens naturale esse objectum intellectus Angelici, non verò supernaturale. Contrà: Illa mysteria gratiae supernaturalia in substantia, sunt entia creata, sed ens creatum est objectum adequatum intellectus Angelici, ut ipsi fateri debent; ergò negari non debet, quin ea possint cognoscere, cum nullus sit excessus in entitate finita ac limitata eorum.

Instabis: Excessum esse, eò, quòd sint altioris ordinis, cum autem objectum non debeat excedere potentiam cognoscitivam in modo essendi, proinde Angelus non poterit ea cognoscere. Sed Contrà primò: Mysteria gratiae, licet sint altioris ordinis per respectum ad causam productivam vel ad subiectum, non sunt tamen altioris ordinis in entitate secundum se considerata, cum sint in determinata aliqua specie qualitatis, praecedentis ad ordine ad causam, vel ad subiectum; Quòd autem per respectum causae, vel ad subiectum sint altioris ordinis, parum est ad rem & quid purè extrinsecum, non verò intrinsicum. Contrà secundò: Falsum omnino est, quòd objectum non debeat excedere potentiam cognoscitivam in modo essendi, quia sic, primò nec Angelus posset cognoscere accidentia, nec spirationes & negationes, nec entia materialia, quia haec omnia habent diversum modum essendi à potentia cognoscitiva Angelorum; nec valet responsio eorum, quòd per species concretae ista cognoscant, quia etiam ista sunt alienus ordinis in essendo. Contrà tertio: Si daretur intellectus creatus, cui lumen gloriae esset connaturale (ut hic Praeg. solemiter defenderunt Professores Seminarii Archi-Episcopi, tanquam possibile) visio Divina esset connaturalis, & tamen modus essendi Divinae Essentiae excederet in infinitum modum essendi huiusmodi intellectus, ergò. Contrà quarto: Quia, licet intellectus Angelico beato defactò sit visio supernaturalis, tamen non est ei supernaturalis, in quantum informatus est lumine gloriae: ergò excessus nihil facit. Contrà quinto: Hinc sequeretur, quòd nullus Angelus possit Deum videre in beatitudine, quia quantumcumque informatus per lumen, Deus eum in infinitum excedit.

Dices: Hic Sermonem esse de cognitione naturali, non supernaturali, qualis est visio, in naturali tantum nullus debet esse excessus, licet sit in supernaturali. Contrà ad illam visionem concurrat intellectus, sicut aliae potentiae ad sua objecta cognoscenda; ergò si excessus in consideratione

sideratione haberi debet, nec supernaturaliter cognosci poterit, quia Deus nunquam poterit eum elevare, sicut non potest elevare oculum ad percipiendum sonum, dulcedinem, vel alios sapores, eò, quòd ista excedant objectum oculi.

Probatur Conclusio secundò:

Angelus habens actum supernaturalem, experitur se illum habere, & Dominium, quod habet super tales actus, exigit, ut supposita eorum existentia, eos possit naturaliter cognoscere, ergò.

Dices: Angelus quidem noscere, se habere actus fidei, verbi gratia & amoris, non tamen noscere an sint supernaturales, quia eos tantum abstractivè cognoscit & non perfectè. **Contra,** Angelus sine discursu & immediatè illos actus in se experitur, ergò potest experiri illum actum esse supernaturalem, dato enim concursu Dei ad cognitionem actus, gratis dicitur solum concurrere ad cognitionem actus sub ratione communi, in qua convenit cum actibus naturalibus, & non ad rationem specificam supernaturalitatis, maximè cum utraq; ratio identificetur. Deinde Angelus videns clarè & distinctè Deum potest naturaliter per actum reflexum naturaliter experiri se habere talem visionem, sed tunc noscet se habere cognitionem claram & intuitivam Dei, ergò supposita elevatione intellectus Angelici, & concursu generali cognoscat naturaliter talem visionem esse supernaturalem. Sed contra conclusionem directè

nam, ut supra dixi. **R. 2.** negando consequens, argumentum enim laborat fallacià distributionis, arguit enim ab excessu secundum efficientiam ad excessum secundum entitatem & intelligibilitatem.

Instatur: Angeli non habent media naturalia ad cognoscenda hæc mysteria, ergò. **Ant.** probatur, quia nec species talium entium sunt Angelis magis debita, quàm ipsæ qualitates supernaturales; nec tales species possunt fieri per causas naturales, **R.** negando ant. ad cuius probationem dico, quòd vel species harum qualitatum habebunt Angeli sicut aliarum rerum creaturarum; vel poterunt intuitivè ea mysteria cognoscere sine speciebus, cum eis sint debite præsentia, quare ab ipsis rebus poterunt acquirere species. Sed

Urgetur: Species representantes debent esse ejusdem ordinis cum mysteriis, ergò debent esse supernaturales & consequenter, non magis illis debita quam mysteria; probatur ant. quia species sunt entitativè proportionata ad representandum objectum prout est in se. **R.** negando ant. quia species semper deficit ab objecto, aliàs oporteret speciem representantem substantiam esse substantiam. Et licet species debeant esse proportionata non requirunt tamen similitudinem entitativam specificam, sed in communi spiritualitatis.

Arguitur 2. Quæ pendent ex libera Dei voluntate non possunt Angeli naturaliter cognoscere sed, &c. ergò. **R.** dist. ma. antequam adesse ponantur concedo, posita in eis & actu si creatis rebus subitent nego ma. & concessa mi. nego consequens. patet ex dictis. Imò etiam Angelus potest arguitivè cognoscere ipsum Deum ut Authorem supernaturalem, licet directè & immediatè id non possit.

Arguitur 3. Intellectus Angelicus indiget virtute elevante ad videndum Deum, quia ipse est supernaturale objectum, ergò etiam alia mysteria gratiæ videre non poterit sine elevatione tali. **R.** negando consequens, disparitas est. Quia Deus est objectum intrinsecè supernaturale, infinitè distans ab intellectu Angelico, speculum liberum & voluntarium, alia mysteria sunt tantum extrinsecè supernaturalia, in perfectione minora vel saltem non perfectiora, quàm ipsa substantia Angeli. Sed

Quæres: Quænam mysteria possit Angelus connaturaliter cognoscere? **R.** Habitus fidei, spei & charitatis supernaturales, actusque eorum, & opera meritoria de condigno vitæ æternæ, item habitus luminis gloriæ & gratiæ consummata, actusque beatificos, beatis inexistentes, quia actus isti omnes sunt entitates absolute, dicentes connotativè respectum ad objectum, unde non excedunt latitudinem intellectus Angelici magis quàm substantia ipsa Angeli. Verum quia respectum ad objectum connotant. Ideo.

Dico 3. Angeli non cognoscunt habitus & actus illos supernaturales nisi quoad entitatem absolutam in genere qualitatis. Probatur, quia mysteria illa vel sunt media ad salutem consequendam

XI

XI.

Secundum.

XII.

Tertium.

XIII.

Angeli cognoscunt habitus illos quoad entitatem.

VIII.

Obijciunt D. Bernardus.

Opponitur Autoritas D. Bernardi tract. ad Hug. cap. 5. ubi defendit quòd homilia 1. super missus est, docuerat, Neminem Angelorum cognovisse Mysterium incarnationis præter solum Archangelum missum à Deo; & D. Dionysii Cœlest. Hierarch. cap. 7. ubi ait, Angelos inferiores didicisse à superioribus Christum, & sic cognovisse Mysterium incarnationis, ergò Angeli nequeunt cognoscere mysteria gratiæ connaturaliter. **R.** negando consequens, quia de hoc mysterio est specialis difficultas, ut infra dicam. Deinde Sancti Patres non loquuntur de mysterio in actu posito, sed antequam poneretur, ut ex D. Bernardo clarè colligi potest; & transeat quòd etiam de in actu posito loquerentur, non est paritas de aliis, quia hoc mysterium non constat entibus creatis & finitis, sicut alia plura mysteria gratiæ. Jam ex ratione

IX.

Argumentum in oppositum primum.

Arguitur Intelligibilitas cujuscumq; rei est naturali entitati ejus proportionata, sed mysteria gratiæ sunt supra naturam Angeli, ergò etiam supra intelligibilitatem. **R.** dist. ma. intelligibilitas est proportionata, ita quòd sicuti est posita etiam intelligi intellectu creatura vel increata, concedo ma. ita quòd solum possit intelligi eo modo, quo est ad extra producta nego ma. & dist. mi. sunt supra naturam Angeli productivam concedo, entitativam nego mi. & consequens. Itaque si semper ens deberet intelligi tantum eo modo quo est, sequeretur quòd substantia per accidens non posset cognosci, nec essentia divina per visionem divi-

dam vel salus & beatitudo in iis consistit, sed media ad salutem inveniuntur soli acceptationi divinæ quæ naturaliter nequit ab Angelis cognosci, utpote liberæ Dei voluntatis & benignitatis, sicut etiam objectum liberum est, & voluntarium speculum ipsiusmet beatitudinis, ergo quoad hanc formalitatem & respectum non continentur intra latitudinem objecti Angelici. Nec est necesse quod quando aliqua entitas absolute cognoscitur, cognoscatur etiam intuitivè, vel abstractivè, omnis respectus ejus, vel omnis terminus, sed sufficit quod arguitivè cognoscere possit. Ulteriùs

XIV.

Possunt cognoscere existentiam corporis Christi in Eucharistia.

Dico 4. Intellectum Angelicum potest naturaliter intuitivè cognoscere existentiam corporis Christi in Eucharistia. Ita Scotus 4. d. 10. q. 8. pro qua notandum in Eucharistia sex deprehendi quæ particularis sunt considerationis; Primò est unio hypostatica, corporis & sanguinis Christi cum divinitate. Secundò efficientia hujus Sacramenti, seu Transubstantiatio panis & vini in corpus Christi. Tertio effectus, nempe sanctificatio suscipientis. Quarto desitio panis. Quintò existentia accidentium sine subiecto. Sextò, realis presentia corporis Christi. Tria prima non cognoscit Angelus, quia involvunt Deitatem, suntque extrinseca huic Sacramenta pro formali, vel involvunt specialem dependentiam voluntatis divinæ, ideo de his negat Scotus, quòd contineantur intra objectum intellectus Angelici. De reliquis

XV.

Probatur Conclusio primò:

Quia omnia continentur intra latitudinem objecti Angelici, ergò. Patet aut. quia substantia corporis Christi continetur, continetur etiam substantia panis, ergò ubicunq; fuerit, cognosci ab Angelo poterit, ergò etiam quando substantia panis erit absens, nam potentia potens cognoscere aliquid absens, potest etiam absentiam ex 2. de anima. text. 103. ubi dicitur per visum non cognosci solum lucem, sed etiam tenebras. Et si hæc cognoverit, cognoscat presentiam Christi in Eucharistia, quod probatur, quia ubi objectum est proportionatum potentia per se, modus accidentalis ipsius objecti non potest impedire cognitionem ejus, quia quod est per accidens non variat id quod est per se, sic enim res habent cognoscibilitatem sicut habent entitatem, substantia autem corporis Christi est prior, quam ille modus existendi, ergò etiam intelligibilitas erit prior, ergò modus non variabit eam utpote posterior, & accidentalis.

Dices: Modum qui connaturaliter intra latitudinem objecti continetur non variare rationem intelligibilitatis, sed iste modus Eucharisticus non continetur intra objectum Angelici intellectus, atqui proinde variat intelligibilitatem corporis Christi, & consequenter non poterit cum intelligere cum non habeat species nisi rerum naturalium. Sed contra 1. petitur principium tam ratione objecti, quam ratione specierum, est enim quid creatum, quod per species representari potest sicut quodcunq; aliud. Contra 2. modus ille est intelligibilis ex sitapte natura postquam per Dei virtutem positus est adesse, ergò necessario dicit or-

dinem ad aliquem intellectum à quo naturaliter cognoscatur intuitivè, sed non ad intellectum divinum, quia hic non movetur nec mobilis est à rebus ad extra, ergò ad aliquem creatum naturaliter mobilem à quocunq; objecto finito tam ad propriam speciem, quam ad propriam cognitionem. Contra 3. iste modus est supernaturalis tantum quoad causam effectivam, non verò intrinsecè formaliter quoad entitatem.

Probatur Conclusio secundò:

Anima gloriosa potest cognoscere in Eucharistia presentiam corporis Christi, ergò & Angelus. Probatur aut. consequentia patet à pari: Anima Christi cognoscit naturaliter se esse ubicunq; est, ergò novit etiam se esse in Eucharistia, ergò etiam presentiam quæ ratione sui, & corporis sui ibi est. Consequentia probatur, quia non est possibile cognoscere se esse in Eucharistia, & non cognoscere modum, quo ibi existit, quia modus essendi in Eucharistia includitur in cognitione, quæ cognoscit se esse in loco, non enim potest cognoscere se esse in Eucharistia, & non cognoscere quod non sit extra hostiam, & quod pars non est in parte hostiæ, quia hæc includitur in illa.

Dices: Animam cognoscere quidem se

esse ibi, sed non cum modo quo est, quia etiam humanitas Christi cognoscebatur à demonibus non cognito modo unionis, ergò. R. negando aut. cujus probatio nihil concludit, quia unio hypostatica est formaliter relatio ad terminum illimitatum, scilicet Verbum divinum, quæ proinde naturaliter cognoscitur, non cognito Verbo divino, quòd est supra naturalem attingentiam intellectus Angelici, presentia verò corporis Christi in Eucharistia non dicit respectum ad terminum illimitatum, quia si sub hoc respectu consideretur ratio ab intellectu Angelico non potest cognosci, ut adverti in notabili conclusionis. Si autem dicas ut aliqui Thomistæ dicunt, hoc esse animæ Christi particulare, ex hoc tamen ad Angelos consequentia fieri non debet, nihil dicit, quia statim infero ergò supernaturalitas non est ratio cur intellectus Angelicus illam presentiam nequeat cognoscere, alioquin etiam oblatet in anima Christi, quia nihil est cognoscibile naturaliter nisi quod cadit sub objectum illius potentia, si ergò hoc cadit sub objectum animæ Christi, cadit etiam sub objectum intellectus Angelici cum idem habeant objectum. Sed principaliter contra conclusionem

Opponitur: Non potest naturali ratio

ne demonstrari mysterium Eucharistiæ esse possibile, quoad existentiam accidentium sine subiecto, & existentiam corporis Christi sub illis sine modo quantitativo, nec desitio substantiæ panis & vini, cum ista omnia sint mirè credibilia & res supernaturales secundum substantiam, ergò nec est possibile Angelum naturaliter illud cognoscere. R. negando aut. cum ratione sua, quia non quodeunq; per se dem cognitum excedit quodeunq; naturaliter cognoscibile respectu intellectus Angelici, sicut respectu intellectus nostri consueti.

Inferat

Instatur. Ille modus accidentium solitariè est supernaturalis tam ex parte efficientis, quam ex parte propriæ formalitatis, quia non est tantum supernaturalis sicut est visus relictus cæco, sed sicut unio hypostatica, ergò simpliciter excedit intellectum Angelicum. R. negando ant. cum sua probatione, quia visus cæco relictus est effectivè tantum supernaturalis secundum modum; modus autem accidentium, & existentia corporis Christi sub illis est effectivè supernaturalis secundum substantiam.

Dico 5. Intellectum Angelicum nequit suis visibus naturaliter cognoscere mysterium incarnationis etiam in actu positum. Est communis &

XIX.
Non tamen
mysterium
incarnationis
etiam in
actu positum.

Probatum primò Autoritate Patrum. Augustini tract. 7. in Joannem dicitur: *Tantum eis innotuit quantum voluit, innotuit demonibus non per id quod est vita æterna, & lumen incommutabile, sed per quædam temporalia virtutis suæ effecta, & quando ea paululum suppressenda iudicavit, dubitavit de illo demonum princeps; Ubi docet, demonem quidem scivisse Christum venturum maximè ex Scripturis, non tamen ultra quam ei Deus permiserat, verum naturaliter non cognovit & certò, alioquin non dubitasset, suspicatus est ergò demon hunc esse Christum.* D. Bernardi de annunt. serm. 2. *Abyssus planè imperforabilis incarnationis Dominice Sacramentum, Abyssus impenetrabilis. Verbum caro factum est? Quis investiget? Quis attingat? Quis apprehendat.* Et tract. ad Hugonem de S. Victore cap. 5. *Modum deinde illum tam incomprehensibilem, quem & Virgo sollicita requisivit, unde queso docere queam angelum fuisse præcognitum? Mihi verò videtur nec ipsi quidem (ut pace ejus dixerim) qui nuntiabat. Quod & ipse fatetur, si ejus verba diligenter advertimus. Respondens quippe Spiritus Sanctus supervenit in te, nonne aperte mittit ad Magistrum Spiritus Sancti, cuius unctio doceatur de omnibus, quorum ipse sibi non præsumit scientiam, & dicitur at experiendo, quod audiendo non poterat? Denique subiungit; & Virtus Altissimi obumbrabit tibi, expressus profectò significans modum secretissimum Arcani incomprehensibilis & ineffabilis Sacramenti. Et tandem subdit: Porro autem si diabolus eam nec post conceptionem agnovit, Joseph utiq; dispensatione deceptus: Credi potest & Sanctus Angelus vel ante (& post) minimè innotuisse; Sanè enim reprobi Spiritus estis destituti sunt participatione gratiæ spiritalis, non tamen vivacitate industria naturalis.*

Probatum secundò Ratione: Quia non potest cognosci unio hypostatica humanitatis ad Verbum, nisi Verbum ipsum ad quod terminatur, cognoscatur; sed Verbum Patris æternum à nullo creato intellectu naturaliter videri & cognosci potest directè, cum sit ens simpliciter naturale, & speculum voluntarium, ergò. Probatum ma. quia sicut cognitione abstractiva non potest cognosci relatio, secundum esse & non dici, nisi cognito termino, ita nec relatio intuitiva, sed unio hypostatica est relatio simpliciter secundum esse ergò. An autem possit hoc mysterium arguitive ab Angelo cognosci lis est & pendet à pluribus aliis sententiis; juxta quas quilibet respondere debet. Sed contra conclusionem

Opponitur Autoritas Doctoris subtilis 4. sup. ubi vult Angelum quemcumque mysterium incarnationis naturaliter cognoscere, quærens enim, an aliquis intellectus creatus corporis Christi in Eucharistia naturaliter videat, respondet affirmativè, exponens Ambrosium super Lucam dicentem: *Malignum Spiritum latuisse mysterium incarnationis*, non esse absolute intelligendum, quasi simpliciter non habeat potentiam videndi illud, sed ex hypothese, quòd non fuerit illis permissum uti illa sua naturali potentia videndi illud quoad esse suum formale, ergò. R. negando conseq. quia Scotus non concedit Angelo potentiam naturalem absolute in ordine ad esse formale hypostaticæ unionis, sed tantum in inordine ad circumstantias illius profusus extrinsecas ex parte Matris.

Instatur. Unio hypostatica quoad esse suum formale non excedit limites objecti creati naturaliter motivi intellectus Angelici, cum sit formaliter creata, nec intrinsecè includens fundamentum, vel terminum, cum tantum sit unio extremorum, ergò etiam quoad esse suum formale poterat Angelus illud cognoscere. R. negando ant. cum sua ratione, quia licet unio hypostatica intrinsecè extrema non includat, ex propria tamen sua natura intrinsecè illa connotat, adeoque nequit distinctè cognosci non cognitio extremis.

Dico 6. Angelus non potest naturaliter directè distinctè cognoscere remissionem peccati. Est etiam communis. Probatum, quia peccatum non remittitur nisi Deus velit illud remittere vel per condonationem extrinsecam, nempe per actum liberum divinæ voluntatis; vel per infusionem alicujus formæ oppositæ illi peccato, sed Angelus neutro modo potest naturaliter cognoscere, ergò. Probatum mi. non primo, quia actus divinæ voluntatis utpote simpliciter infinitus est extra latitudinem objecti ipsius: Nec etiam secundò, quia illa forma non est Physicè opposita peccato, & licet sit moraliter, hoc tamen Angelus nequit cognoscere naturaliter, nisi cognoscat ordinationem Dei ratione cuius opponitur, quam non potest cognoscere; & quamvis videret actum supernaturalem charitatis, hic tamen non est plus Physicè oppositus peccato, quam ipse habitus charitatis, ergò nulla ratione naturaliter poterit cognoscere.

XX.
Obicitur De-
clar & ex-
plicatur.

XXI.
Nec remis-
sionem peccati
si directè.

QUÆSTIO VI.

De cognitione vespertina & matutina Angelorum.

Scotus in 2. d. 3. q. 9. §. Tertio persuadet propositum duplicem in Angelis commemorat naturalium notitiam, matutinam & vespertinam, utramque naturalem, prima est secundum speciem impressam divinæ naturæ; secunda ex rebus in proprio genere. Appellatur autem matutina, quia terminatur ad esse primum Ideale rerum. Secunda vespertina, quia ad esse reale, ex mente D. Aug. lib. 2. Gen. imperf. cap. 25. & 11. Civit. cap. 29. ubi opinaturs illos sex dies creationis non esse secundum

I.
Quid intelligatur per
cognitionem
matutinam
& vespertinam.